

**Упутство за припрему
Нацрта одлуке о буџету града Крушевца
за 2024. годину**

Број: 183

Крушевац, јул 2023. године

Садржај:

Увод	3
1. Основне економске претпоставке и смернице за припрему нацрта буџета града Крушевца за 2024. годину	5
2. Опис планиране политике града Крушевца	6
3. Процене прихода и примања буџета града Крушевца за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину	7
4. Обим средстава који може да садржи Предлог финансијског плана директних и индиректних корисника средстава буџета града Крушевца за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину	10
5. Смернице за припрему средњорочних планова буџетских корисника	18
6. Поступак и динамика припреме буџета града Крушевца и Предлога финансијских планова буџетских корисника.....	18
7. Начин на који ће се у образложењу исказати родна анализа буџета града Крушевца	18
8. Начин на који ће се исказати програмске информације буџета града Крушевца	19
9. Напомене у вези са попуњавањем образаца.....	19

Увод

На основу члана 31. тачка 2. подтачка 1, члана 36, 36а, 40. и 41. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013 и 63/2013, 108/2013, 142/2014, 68/2015, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021 и 138/2022), (у даљем тексту: Закон), достављамо **Упутство за припрему Нацрта одлуке о буџету града Крушевца за 2024. годину.**

Ово Упутство је израђено на основу Упутства Министарства финансија за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину, број 000173365-2023-10520-003-008-427-000/2023 од 04.07.2023. године, које је са пратећим табелама доступно на сајту Министарства финансија (www.mfin.gov.rs).

Упутство за израду програмског буџета, као и Анекс 5 којим је дефинисана униформна програмска струкура буџета ЈЛС за израду одлуке о буџету ЈЛС за 2024. годину и документ који садржи циљеве програма и програмских активности и листу униформних индикатора могу се наћи на сајту Министарства финансија (www.mfin.gov.rs).

Макроекономска кретања у протеклом периоду под снажним су утицајем изласка из кризе изазване пандемијом и уласка у нову кризу услед конфликта у Украјини. Најзначајнији негативан утицај конфликта у Украјини на домаћа макроекономска кретања током претходне године огледао се у расту инфлације. Раст инфлације додатно је убрзан услед повећања глобалних цена хране и енергената.

Полазећи од одредаба Закона, одлука о буџету јединица локалне самоуправе, као и Предлози финансијских планова корисника, треба да буду креирани уз поштовање свих 5 класификација (економска, према изворима финансирања, организациона, функционална и програмска).

Упутство садржи основне економске претпоставке, смернице и параметре на основу којих буџетски корисници израђују Предлоге финансијских планова за 2024. годину и наредне две фискалне године.

Директни корисници буџета (надлежна одељења) су одговорни да упутство са одговарајућим обрасцима доставе индиректним корисницима буџета из своје надлежности.

Предлог финансијског плана за буџетску 2024. годину и наредне две фискалне године, заједно са актом органа управљања о усвајању Предлога финансијског плана, треба доставити на прописаним обрасцима који су доступни на градском сајту www.krusevac.rs.

Предлог финансијског плана обухвата преглед прихода и примања и расхода и издатака за трогодишњи период исказан по економској класификацији и изворима финансирања, детаљно писано образложење расхода и издатака, родну анализу расхода и издатака и програмске информације. Корисници буџета су у обавези да доставе Извештај о учинку програма у току првих шест месеци текуће године (01.01.-30.06.2023.), у складу са Упутством за праћење и извештавање о учинку програма и чланом 31. тачка 2. подтачка 2. Закона. Информације о учинку оствареном у првих шест месеци текуће године представљају прилог Предлогу финансијског плана корисника буџета и основ за планирање средстава за наредни период. На тај начин је омогућено да се одлука о расподели буџетских средстава за наредну годину доноси и на основу постигнутих резултата и потрошње у текућем циклусу.

Руководилац корисника буџетских средстава утврђује Нацрт финансијског плана за 2024. и пројекције за наредне две године и доставља га органу управљања на усвајање. Орган управљања усваја Предлог финансијског плана. Усвојени Предлог финансијског плана од стране органа управљања доставља се локалном органу управе надлежном за финансије.

Рок за доставу Предлога финансијских планова са свим прилозима (Прилог 1 – Преглед броја запослених и средстава за плате за 2024. годину и Извештај о учинку програма у току првих шест месеци текуће године (01.01.-30.06.2023.)) је 15. септембар 2023. године.

За све додатне информације око припреме Нацрта финансијских планова можете се обратити Служби буџета на телефон 037/414-759 и 414-858 или на мејл адресу budzetks@gmail.com.

Буџетски календар

Чланом 31. Закона и чл. 9. Одлуке о начину спровођења јавне расправе и укључивање грађана у поступак доношења одлука, стратешких докумената и других аката града Крушевца („Службени лист града Крушевца“, бр. 4/2018 и 4/2019) утврђени су крајњи рокови који се односе на израду и достављање појединих аката за субјекте у процесу планирања. Рокови су приказани у наредној табели.

Табела 1-Буџетски календар

Датум	Субјекат	Субјекат коме се доставља	Акт који се доставља
1. август	Локални орган управе надлежан за финансије	Директним корисницима буџета локалне власти	Упутство за припрему нацрта буџета локалне власти
15. септембар	Директни корисници средстава буџета локалне власти	Локалном органу управе надлежном за финансије	Предлог финансијског плана за буџетску и наредне две фискалне године, који садржи извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године
10. октобар	Локални орган управе надлежан за финансије	Поставља на званичној интернет страници Града и организује скуп на коме ће се грађани упознати са Нацртом	Нацрт одлуке о буџету
1. новембар	Локални орган управе надлежан за финансије	Надлежном извршном органу локалне власти	Нацрт одлуке о буџету

Датум	Субјекат	Субјекат коме се доставља	Акт који се доставља
15. новембар	Надлежни извршни орган локалне власти	Скупштини локалне власти	Предлог одлуке о буџету
20. децембар	Скупштина локалне власти	-	Одлука о буџету локалне власти
25. децембар	Локални орган управе надлежан за финансије	Министру финансија	Одлука о буџету локалне власти
30 дана од дана ступања на снагу Одлуке о буџету града	Локални орган управе надлежан за финансије	Поставља на званичној интернет страници Града	Грађански водич кроз буџет

На основу објављене Одлуке о буџету града Крушевца за 2024. годину (у складу са чланом 50. Закона), у року од 30 дана од дана ступања на снагу Одлуке о буџету директни корисници буџетских средстава који су одговорни за индиректне кориснике буџетских средстава врше расподелу средстава индиректним корисницима и о томе их обавештавају. Директни и индиректни корисници буџетских средстава дужни су да своје финансијске планове ускладе са одобреним апропријацијама у буџету и да у року од 45 дана од дана ступања на снагу Одлуке о буџету орган управљања сваког буџетског корисника доносе Одлуку о усвајању финансијског плана.

1. Основне економске претпоставке и смернице за припрему нацрта буџета града Крушевца за 2024. годину

На основу података објављених у Упутству Министарства, основне макроекономске претпоставке за 2024. годину дате су у Табели 2 – Основне макроекономске претпоставке.

Табела 2 – Основне макроекономске претпоставке

СРБИЈА	2023.	2024.
Стопе номиналног раста БДП, %	14,3	8,3
Стопе реалног раста БДП, %	2,5	3,5
Потрошачке цене (годишњи просек), %	12,5	4,9

2. Опис планиране политике града Крушевца

Град Крушевац ће обављати изворне и поверене послове у складу са Законом о локалној самоуправи („Сл.гл. РС“, бр. 129/2007, 83/2014, 101/2016, 47/2018 и 111/2021). У складу са чланом 20. овог Закона, изворне надлежности Града су да преко својих органа:

1. доноси статут, буџет и завршни рачун, просторни и урбанистички план и програм развоја, као и стратешке планове и програме локалног економског развоја;
2. уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, коришћење грађевинског земљишта и пословног простора;
3. стара се о изградњи, реконструкцији, одржавању и коришћењу локалних путева и улица и других јавних објеката од значаја за град;
4. стара се о задовољавању потреба грађана у области просвете (предшколско васпитање и образовање и основно и средње образовање и васпитање), научноистраживачке и иновационе делатности, културе, здравствене и социјалне заштите, дечије заштите, спорта и физичке културе;
5. обезбеђује остваривање посебних потреба особа са инвалидитетом и заштиту права осетљивих група;
6. стара се о развоју и унапређењу туризма, занатства, угоститељства и трговине;
7. доноси и реализује програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређује опште услове пословања;
8. стара се о заштити животне средине, заштити од елементарних и других непогода, заштити културних добара од значаја за град;
9. стара се о заштити, унапређењу и коришћењу пољопривредног земљишта и спроводи политику руралног развоја;
10. стара се о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права, родној равноправности, као и о јавном информисању у граду;
11. образује и уређује организацију и рад органа, организација и служби за потребе града, организује службу правне помоћи грађанима и уређује организацију и рад мировних већа;
12. утврђује симболе града и њихову употребу;
13. управља градском имовином и утврђује стопе изворних прихода, као и висину локалних такси;
14. прописује прекршаје за повреде градских прописа;
15. обавља и друге послове од локалног значаја одређене законом.

У складу са чланом 22. Закона о локалној самоуправи, град ће обављати као поверене послове поједине послове инспекцијског надзора из области просвете, здравства, заштите животне средине, промета робе и услуга, пољопривреде, водопривреде и шумарства и друге инспекцијске послове у складу са Законом.

Поред вршења законом обавезујућих активности, град Крушевац ће предузимати економске мере које имају за циљ очување производних капацитета привреде, одржавање животног стандарда становништва и обезбеђивање ликвидности, који су били под утицајем изласка из кризе изазване пандемијом и уласка у нову кризу услед конфликта у Украјини.

Програм развоја града Крушевца за 2024. годину и пројекције програма за 2025. и 2026. годину и Преглед капиталних пројеката града Крушевца за период од 2024. до 2026. године су у изради. За ближе информације обратити се Одељењу за инвестиције, привреду и заштиту животне средине, Служби за економски развој, инвестиције и грађевинско земљиште.

3. Процене прихода и примања и расхода и издатака буџета града Крушевца за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину

Пројектовани приходи за 2024. годину су већи од процене остварења прихода у 2023. години за 8,3%, што представља пројектовани номинални раст БДП у 2023. години, у складу са Упутством Министарства.

У Табели 3 – приказана је пројекција буџетских прихода у периоду од 2024. до 2026. године.

Табела 3 - Пројекција буџетских прихода у периоду од 2024-2026. године

Група/ Конто	ВРСТЕ ПРИХОДА И ПРИМАЊА	План на дан 30.06.2023. године	Остварење за период I - VI 2023.	Процена за 2023.	Пројекција за 2024.	Пројекција за 2025.	Пројекција за 2026.
1	2	3	4	5	6	7	8
711000	Порез на доходак, добит и капиталне добитке	3,279,320,000	1,576,734,821	3,155,000,000	3,417,000,000	3,500,000,000	3,600,000,000
712000	Порез на фонд зарада	10,000	7	10,000	10,000	10,000	10,000
713000	Порез на имовину	659,060,000	342,464,359	685,000,000	742,000,000	742,000,000	742,000,000
714000	Порез на добра и услуге	116,460,000	57,633,382	126,000,000	136,500,000	136,500,000	136,500,000
716000	Други порези	110,000,000	48,990,562	98,000,000	106,000,000	106,000,000	106,000,000
741000	Приходи од имовине	145,660,000	79,534,279	160,000,000	175,000,000	175,000,000	175,000,000
742000	Приходи од продаје добара и услуга	156,070,000	76,912,795	155,000,000	168,000,000	168,000,000	168,000,000
743000	Новчане казне и одузета имовинска корист	42,020,000	22,044,256	44,100,000	48,000,000	48,000,000	48,000,000
745000	Мешовити и неодређени приходи	23,400,960	4,289,545	9,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000
Укупно извор 01:		4,532,000,960	2,208,604,006	4,432,110,000	4,802,510,000	4,885,510,000	4,985,510,000
733141	Ненаменски трансфер од Републике у корист нивоа градова	466,901,040	233,450,520	466,901,040	466,901,040	466,901,040	466,901,040

1	2	3	4	5	6	7	8
733144	Текући наме- нски транс- фери , у ужем смислу, од Републике у корист нивоа градова	68,176,001	94,282,101	122,410,021			
744000	Добровољни транс-фери од физичких и правних лица		20,000	20,000,000			
841000	Примања од продаје земљишта	240,000,000	3,564,570	10,000,000			
	Пренета средства из претходне године	500,000,000	915,460,523	915,460,523			
УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА		5,807,078,001	3,455,381,720	5,966,881,584	5,269,411,040	5,352,411,040	5,452,411,040

Процењени приходи за 2023. годину у извору 01 износе 4.432.110.000 динара. Они су увећани за дозвољено повећање од 8,3% и представљају пројектоване приходе у извору 01 за 2024. годину у износу од 4.802.510.000 динара.

Одељење за инвестиције, привреду и заштиту животне средине треба да, до прописаног рока (15. септембар 2023. године), изради план продаје земљишта и утврди примања од продаје земљишта за 2024. годину. Овако утврђена примања од продаје земљишта (извор 09 – Примања од продаје нефинансијске имовине) биће обухваћена Одлуком о буџету града за 2024. годину.

Служба трезора треба да, до прописаног рока (15. септембар 2023. године), изради процену пренетих прихода из 2023. у 2024. годину. Овако утврђена пренета средства биће обухваћена Одлуком о буџету града за 2024. годину. Служба трезора је Министарству финансија, у складу са чланом 27ж Закона, већ поднела Захтев за одобрење фискалног дефицита изнад 10% за 2024. годину, број сл/2023 од 28.04.2023. године.

У складу са чланом 5. Закона, у случају добијања прихода од донација и од наменских трансфера из Републичког буџета радиће се решења о повећању прихода и расхода буџета у 2024. години.

Ако апропријације прихода и примања, расхода и издатака из горе поменутих извора финансирања (07-Трансфери од других нивоа власти и 08-Добровољни трансфери од физичких и правних лица) буду познате до рока прописаног за завршетак Нацрта одлуке о буџету за 2024. годину, планираће се у складу са реално очекиваним приливом средстава по тим основама.

Ненаменски трансфер од РС задржан је на истом нивоу као у 2023. години.

Законом о изменама и допунама Закона, измењена је дефиниција наменских прихода, тако да су према усвојеном решењу наменски јавни приходи и примања дефинисани као јавни приход, односно примања чије је коришћење и намена утврђена уговором о донацији, кредиту, односно зајму као и средства самодоприноса чија се намена утврђује одлуком ЈЛС.

У поступку припреме и доношења буџета треба планирати расходе за реализацију мера и активности утврђених посебним законима, у оквиру одређених програма, програмских активности, односно пројеката, с тим што се исти могу извршавати само до висине апропријације утврђене Одлуком о буџету, без обзира на то да ли су ови приходи остварени у већем или мањем обиму од планираног. Уколико се у току године остваре наведени приходи у обиму већем од планираног, исти се могу користити и за извршавање других врста расхода, с обзиром на то да представљају опште приходе буџета којима се финансира јавна потрошња и који немају претходно утврђену намену.

У складу са чланом 5. Закона, приходи и примања исказују се у укупно оствареним износима, а расходи и издаци у укупно извршеним износима. Правилником о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна ("Сл. гл. РС", бр. 16/2016, 49/2016, 107/2016, 46/2017, 114/2017, 36/2018, 44/2018, 104/2018, 14/2019, 33/2019, 68/2019, 151/2020, 19/2021, 10/2022, 144/2022 и 25/2023), прописани су рачуни за уплату јавних прихода, тако да сви јавни приходи и примања треба да буду уплаћени на рачуне прописане за уплату јавних прихода, а не на подрачуне корисника буџетских средстава, чиме би се испоштовало уставно начело бруто принципа (члан 92. Устава Републике Србије). С тим у вези, Министарство финансија је упутило свим осталим министарствима РС Допис број 401-00-03555/2023-03 од 21.06.2023. године. Овим Дописом је указало на потребу да средства министарстава за финансирање/суфинансирање пројеката треба да буду уплаћена на рачуне прописане за уплату јавних прихода, а не на подрачуне корисника буџетских средстава локалне власти.

Јавне приходе остварене по основу пружања услуга боравка деце у предшколским установама треба планирати на извору 01 – Општи приходи и примања буџета.

Приходи од издавања у закуп пословног простора су искључиво јавни приходи и морају се уплаћивати на уплатни рачун буџета Града Крушевца, а не на подрачуне сопствених прихода буџетских корисника. У складу са чланом 32. Закона о финансирању локалне самоуправе ("Сл. гл. РС", бр. 62/2006, 47/2011, 93/2012, 99/2013, 125/2014, 95/2015, 83/2016, 91/2016, 104/2016, 96/2017, 89/2018, 95/2018, 86/2019, 126/2020, 99/2021, 111/2021 и 124/2022), ови приходи могу се користити за куповину, изградњу, текуће поправке и одржавање зграда и објеката и набавку и одржавање опреме.

Чланом 7. Закона о финансирању локалне самоуправе самоуправе ("Сл. гл. РС", бр. 62/2006, 47/2011, 93/2012, 99/2013, 125/2014, 95/2015, 83/2016, 91/2016, 104/2016, 96/2017, 89/2018, 95/2018, 86/2019, 126/2020, 99/2021, 111/2021 и 124/2022) прописано је да начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада утврђује скупштина јединице локалне самоуправе својом одлуком, у складу са законом, као и да се доноси након одржавања јавне расправе, а може се мењати највише једанпут годишње, и то у поступку утврђивања буџета јединице локалне самоуправе за наредну годину.

Такође, актом којим се утврђују локалне комуналне таксе не може се прописивати таксени основ, односно проширивати предмет таксене обавезе утврђене законом, с обзиром да би то за последицу имало неусклађеност одлуке са Уставом и законом.

Законодавац је оставио могућност да установе могу да користе сопствене приходе у складу са законом, с тим да надлежни орган треба да преиспита основаност и оправданост постојања рачуна сопствених прихода индиректних корисника буџетских средстава у случају када коришћење и расподела тих прихода није уређена посебним законом. Уколико буџетски корисник, у складу са посебним законима, остварује сопствене приходе, надлежни орган локалне власти дужан је да води рачуна да тај корисник извршава расходе и издатке првенствено из тог и других извора, па тек онда из извора 01- Општи приходи и примања буџета (члан 52. Закона).

4. Обим средстава који може да садржи Предлог финансијског плана директних и индиректних корисника средстава буџета града Крушевца за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину

У складу са чланом 40. Закона, Орган надлежан за финансије је одредио обим средстава (лимит) за све буџетске кориснике.

Сви буџетски корисници су у обавези да се придржавају утврђених лимита, приликом израде Предлога финансијских планова.

Табела 4 – Лимити укупних расхода по корисницима за период 2024.– 2026. године

Раздео	КОРИСНИК	План на дан 30.06.2023. године	Пројекција за 2024. годину	Пројекција за 2025. годину	Пројекција за 2026. годину
1	2	3	4	5	6
I	Скупштина	29,566,000	30,000,000	30,000,000	30,000,000
II	Градоначелник	13,575,000	14,000,000	14,000,000	14,000,000
III	Градско веће	600,000	600,000	600,000	600,000
IV	Градско правобранилаштво	4,135,000	4,200,000	4,200,000	4,200,000
V	Заштитник грађана	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000
VI	Градска управа	3,964,908,656	4,013,500,000	4,013,500,000	4,013,500,000
	Градска управа	2,066,633,450	2,100,000,000	2,100,000,000	2,100,000,000
	Текућа резерва	16,515,077	15,000,000	15,000,000	15,000,000
	Стална резерва	10,000,000	15,000,000	15,000,000	15,000,000
	Градска управа-основне школе	302,196,446	305,000,000	305,000,000	305,000,000
	Градска управа-школе ван територије града	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000
	Градска управа-средње школе	113,446,688	115,000,000	115,000,000	115,000,000
	Градска управа-Центар за социјални рад	142,271,000	143,000,000	143,000,000	143,000,000
	Градска управа -Црвени крст	24,850,000	25,000,000	25,000,000	25,000,000
	Градска управа-удружења	26,980,635	28,000,000	28,000,000	28,000,000
	ГУ-Безбедност саобраћаја	20,500,000	20,500,000	20,500,000	20,500,000
	ГУ-Верске заједнице	12,000,000	12,000,000	12,000,000	12,000,000
	ГУ -Спортски клубови	80,000,000	80,000,000	80,000,000	80,000,000
	ГУ-Подстицање запошљавања	27,200,000	27,500,000	27,500,000	27,500,000
	ГУ-Бизнис инкубатор	8,100,000	8,500,000	8,500,000	8,500,000

1	2	3	4	5	6
	ГУ-Развој пољопривреде	64,500,000	64,500,000	64,500,000	64,500,000
	ГУ -Управљање у ванредним ситуацијама	38,820,000	40,000,000	40,000,000	40,000,000
	Историјски архив	44,722,000	45,000,000	45,000,000	45,000,000
	Крушевачко позориште	71,375,800	71,500,000	71,500,000	71,500,000
	Културни центар	94,021,000	94,500,000	94,500,000	94,500,000
	Народна библиотека	32,984,000	33,000,000	33,000,000	33,000,000
	Народни музеј	60,370,000	60,500,000	60,500,000	60,500,000
	Спортски центар	107,502,000	108,000,000	108,000,000	108,000,000
	Ната Вељковић	539,800,000	541,000,000	541,000,000	541,000,000
	Центар за особе са инвалидитетом	10,364,300	10,500,000	10,500,000	10,500,000
	Центар за стручно усавршавање	8,648,940	9,000,000	9,000,000	9,000,000
	Туристичка организација	39,107,320	39,500,000	39,500,000	39,500,000
VII	Служба месних заједница	70,772,000	71,200,000	71,200,000	71,200,000
	Служба месних заједница	54,172,000	54,200,000	54,200,000	54,200,000
	Месне заједнице	16,600,000	17,000,000	17,000,000	17,000,000
	Укупно расходи из извора 01 (класа 4):	4,085,556,656	4,135,500,000	4,135,500,000	4,135,500,000
	Издаци из извора 01 (класа 5)	913,345,344	1,133,911,040	1,216,911,040	1,316,911,040
	Укупно извор 01:	4,998,902,000	5,269,411,040	5,352,411,040	5,452,411,040
	Расходи из извора 07 (класа 4):	42,700,000			
	Издаци из извора 07 (класа 5):	25,476,001			
	Укупно извор 07:	68,176,001			
	Расходи из извора 08 (класа 4):				
	Издаци из извора 08 (класа 5):				
	Укупно извор 08:				
	Издаци из извора 09 (класа 5):	240,000,000			
	Укупно извор 09:	240,000,000			
	Расходи из извора 13 (класа 4):	3,185,399			
	Издаци из извора 13 (класа 5):	485,136,593			
	Укупно извор 13:	488,321,992			
	Расходи из извора 15 (класа 4):	2,267,465			
	Издаци из извора 15 (класа 5):	1,683,055			
	Укупно извор 15:	3,950,520			
	Расходи из извора 17 (класа 4):	7,727,488			
	Издаци из извора 17 (класа 5):				
	Укупно извор 17:	7,727,488			
	УКУПНО:	5,807,078,001	5,269,411,040	5,352,411,040	5,452,411,040

У Табели 4 дат је обим средстава који може да садржи Предлог финансијског плана буџетског корисника за буџетску 2024. годину, са пројекцијама за 2025. и 2026. годину. У оквиру утврђених износа средстава извршавају се преузете, а неизмирене обавезе из претходне године, као и обавезе које ће се преузимати до краја 2024. године. Буџетски корисници треба реално да планирају своје расходе (класа 4) у складу са Законом, односно да пођу од њиховог извршења у овој години, као и планираних политика у наредном периоду. Буџетски корисници достављају Предлоге финансијских планова за класу 4 у износу највише до обима средстава исказаног у Табели 4. Захтев за издатке (класа 5) предају Одељењу за инвестиције, привреду и заштиту животне средине.

Уколико утврђеним лимитом буџетском кориснику недостају средства за одређене програмске активности односно пројекте, он мора да поднесе „Захтев за додатна средства“ са детаљним образложењем и износом по програмима/програмским активностима/пројектима и економским класификацијама и извором финансирања.

О захтевима за додатним средствима одлучује Градоначелник на основу консултација са надлежним службама Градске управе и подносиоцима захтева. Од буџетских корисника се очекује да одговорно и у складу са својим потребама, као и могућностима укупног буџетског оквира, распореде утврђен обим средстава по програмима, програмским активностима и пројектима.

У процесу планирања средстава мора се поштовати исказивање прихода и примања, односно расхода и издатака на основу система јединствене буџетске класификације, у складу са стандардним класификационим оквиром утврђеним Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем („Службени гласник РС“, бр. 16/2016, 49/2016, 107/2016, 46/2017, 114/2017, 20/2018, 36/2018, 93/2018, 104/2018, 14/2019, 33/2019, 68/2019, 84/2019, 151/2020, 19/2021, 66/2021, 130/2021, 144/2022 и 26/2023). За примену програмске класификације потребно је користити шифре програма и програмских активности из Анекса 5 (ажурирано септембра 2021. године) Упутства за израду програмског буџета (ажурирано у јулу 2021. године). Планирање, извршавање и контрола финансијског плана буџетског корисника вршиће се на шестом нивоу економске класификације. Предложени износи средстава исказују се у апсолутним износима, с тим што задње три цифре морају бити нуле.

У складу са чланом 2. тачка 31. Закона, апропријације за индиректне кориснике буџетских средстава исказују се збирно по врстама индиректних корисника и наменама у оквиру раздела директног корисника који је одговоран за те индиректне кориснике буџетских средстава (установе у култури исказиваће се збирно у оквиру раздела Градска управа, а за месне заједнице збирно у оквиру раздела Служба месних заједница).

У контексту исказивања установа као индиректних корисника буџетских средстава у одлуци о буџету, не могу се спајати установе које обављају различите делатности имајући у виду да су делатности које обављају ове установе уређене различитим прописима.

Информациони систем за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалних самоуправа који функционише у оквиру Управе за трезор, пружа увид у Одлуке о буџету јединица локалних самоуправа, увид о расположивим средствима по утврђеним апропријацијама као и контролу извршења до износа расположивих апропријација. Праћење, контрола и извештавање врши се по свим елементима буџетске класификације у складу са чланом 29. Закона.

Приликом припреме предлога финансијског плана треба имати у виду следеће параметре:

1. У оквиру групе конта 41

Плате запослених у јавном сектору уређене су Законом о систему плата запослених у јавном сектору („Службени гласник РС”, број 18/16, 108/16, 113/17, 95/18,86/19, 157/20 и 123/21).

Плате запослених код корисника буџета локалне власти уређене су и у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 34/01, 62/06... 113/17 - др.закон), Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Службени гласник РС”, бр. 44/08 - пречишћен текст, 2/12, 113/17-др.закон и 23/18. 95/18 - др. закон, 86/19 - др.закон, 157/20 - др.закон и 123/21 - др.закон).

Приликом обрачуна и исплате плата за запослене у предшколским установама и другим јавним службама (установе културе) примењује се Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 44/01... 157/20 - др.закон, 19/21,48/21 и 123/21 - др.закон).

Приликом обрачуна и исплате плата запослених код корисника буџета локалне власти примењују се основице према закључцима Владе Републике Србије, до почетка примене одредаба Закона о систему плата запослених у јавном сектору.

Средства за плате задржана су на нивоу средстава планираних Одлуком о буџету града Крушевца за 2023. годину, а евентуална корекција износа планираних средстава за плате извршиће се у току буџетске процедуре на основу ревидиране Фискалне стратегије, Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину и процене потребних средстава за расходе за запослене за 2024. годину.

Средства за плате се планирају на бази броја запослених који раде, а не систематизованог броја запослених. Корисник не може да искаже већи број запослених од оног за који је обезбеђена маса средстава за плате Одлуком о буџету за 2024. годину.

Средства планирана за новозапошљавање у 2024. години не могу се користити за повећање плата запослених који већ раде.

Средства за плате се планирају на извору 01 - Општи приходи и примања буџета. У случају да корисници искажу средстава за плате запослених на извору 04 - Сопствени приходи буџетских корисника, неопходно је да у образложењу наведу правни основ за планирање наведених расхода са тим извором финансирања.

Као и у претходним годинама, и у буџетској 2024. години не треба планирати обрачун и исплату поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда, бонуса и примања запослених ради побољшања материјалног положаја и побољшања услова рада предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти, као и друга примања из члана 120. став 1. тачка 4. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-УС, 113/17 и 95/18-аутентично тумачење) осим јубиларних награда за запослене који ће то право стећи у 2024. години и новчаних честитки за децу запослених.

Износ средстава за јубиларне награде (економска класификација 416) треба прецизно и одговорно планирати. Сваки буџетски корисник, треба да у образложењу наведе списак запослених који ће у 2024. години остварити право на јубиларну награду као и потребне износе.

Износ средстава потребних за социјална давања запосленима (економска класификација 414) односи се и на исплату отпремнина за одлазак у пензију. Сваки буџетски корисник треба да сачини списак запослених који ће у току 2024. године остварити право на отпремнину и исказати потребу у средствима за исплату отпремнине.

Остале економске класификације у оквиру групе 41 - Расходи за запослене, планирати крајње рестриктивно.

2. У оквиру групе конта 42

У оквиру групе конта која се односе на куповину роба и услуга, потребно је реално планирати средства за ове намене у 2024. години, водећи рачуна да се не угрози извршавање сталних трошкова (421 - Стални трошкови).

Препорука је да буџетски корисници у буџетској процедури преиспитају и потребу смањења других накнада за рад (уговори о делу, уговори о привремено повременим пословима и др.).

Посебно је приликом планирања ове групе конта потребан крајње реалан приступ и са аспекта Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, бр. 119/12, 68/15, 113/17, 91/19 и 44/21, 130/21, 120/21- др. закон и 138/22).

3. У оквиру групе конта 45

У складу са чланом 61. Закона о јавним предузећима („Сл.гл.РС“, бр. 15/2016 и 88/2019) потребно је да за сваку годину јавна предузећа која користе било који облик буџетске помоћи, **донесу посебан програм** који садржи начин коришћења помоћи (субвенције) са временски ограниченом и мерљивом динамиком повећања ефикасности и унутрашњих промена које ће довести јавно предузеће у позицију да може да послује без ових облика помоћи или уз њихово смањење.

При планирању субвенција у 2024. години (економска класификација 451) неопходно је преиспитати све програме по основу којих се додељују субвенције. Субвенције планирати само на нивоу директног корисника Градска управа, док индиректни корисници немају право планирања ове врсте расхода.

4. У оквиру групе конта 46

Ова средства се планирају за текуће расходе и издатке за основне и средње школе и за Центар за социјални рад (синтетичка конта 463100 и 463200), који су индиректни корисници буџета Републике Србије. Ови корисници треба да доставе податке исказане према врстама расхода, који се у буџету збирно исказују на економској класификацији 463.

Основне школе су у обавези да своју имовину укњиже као имовину Града и да исказу потребе за капиталним улагањима. Издаци за капитална улагања код основних школа исказује се на класи 5 код директног корисника Градска управа, као посебни пројекти.

Трошкови боравка ученика са територије града Крушевца у школама које се налазе ван територије града Крушевца евидентираће се на правим контима као расход Градске управе.

5. У оквиру групе конта 48

Средства за финансирање програма, која реализују удружења грађана, додељују се на основу спроведеног јавног конкурса и закљученог уговора о реализацији одобрених програма (економска класификација 481900);

Средства за исплату новчаних казни и пенала по решењу судова (економска класификација 483100) могу се повећати само смањењем планираних износа на осталим економским класификацијама. На овој економској класификацији могу се евидентирати трошкови судских извршитеља, трошкови камате и други трошкови спора за које није прописана посебна економска класификација, док предмет спора треба евидентирати на праву економску класификацију;

На економској класификацији 484100 - Накнада штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода или других природних узрока, преусмеравају се средства решењима са сталне буџетске резерве само у случају проглашења ванредне ситуације на територији града или његовог дела од стране локалне самоуправе или Републике Србије.

6. У оквиру класе 5

У циљу ефикасног планирања, важно је да корисници расходе за текуће поправке и одржавање зграда, објеката и опреме (за молерске, зидарске радове, поправке електронске и електричне опреме, замена санитарнија, радијатора и сличне послове), којима се чува употребна вредност зграда, објеката и опреме у стању које је било у тренутку изградње, односно реконструкције и којима се не увећава њихова инвестициона вредност планирају на апропријацији економске класификације 425 - Текуће поправке и одржавање, док се средства за капитално одржавање (значајни, дугорочни радови на реновирању и унапређењу постојећих објеката и опреме, адаптација, реконструкција, санација и др.) планирају на контима класе 5.

Капитални пројекти планирају се и укључују у буџет у складу са одредбама Уредбе о управљању капиталним пројектима („Службени гласник РС”, бр. 51/2019 и 139/2022).

Капиталним пројектима се сматрају пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за локалну власт, укључујући услуге пројектног планирања које су саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу

нефинансијску имовину, а од јавног су интереса. Капиталним пројектима се увећава имовина локалне власти путем изградње и капиталног одржавања грађевинских објеката инфраструктуре и улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину. Ови пројекти се најчешће реализују у више година и финансирају из више извора.

За све ближе информације за капиталне издатке и капиталне пројекте обратити се Одељењу за инвестиције, привреду и заштиту животне средине.

Приликом приказивања издатака за капиталне пројекте у буџету за 2024. годину и наредне две године, потребно је приказати не само оне капиталне пројекте који ће бити започети у 2024. години, већ и оне који су започети у претходним годинама а чија је реализација у току и при томе навести све релевантне податке везане за исте (годину почетка финансирања, годину завршетка финансирања, укупну вредност пројекта, изворе финансирања, тј. приходе из буџета, трансфере од других нивоа власти итд.).

Сви буџетски корисници, приликом израде Предлога финансијског плана за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину, треба да узму у обзир и следеће смернице СКГО и Министарства финансија:

- Средства за рад политичких странака треба планирати у обиму прописаном Законом о финансирању политичких активности („Сл.гл. РС“, бр. 14/2022) у оквиру директног корисника Скупштина града;

- Финансирање медија од локалног и регионалног значаја врши се путем јавног конкурса, у складу са Законом о јавном информисању и медијима („Сл. гл. РС“, бр. 83/2014, 58/2015 и 12/2016), у оквиру директног корисника Градска управа;

- Трансфере и дотације осталим нивоима власти (расходи за основне и средње школе и Центар за социјални рад) планирати у оквиру директног корисника Градска управа;

- Средства за удружења грађана планирати у оквиру директног корисника Градска управа, а преносе се након расписаног јавног конкурса за доделу средстава, на основу акта надлежног органа којим су утврђени критеријуми за њихову доделу;

- У оквиру директног корисника Градска управа треба планирати све капиталне расходе који се односе на месне заједнице (капитално одржавање домова културе и сл.);

- У индиректне кориснике директног корисника Служба месних заједница треба сврстати све месне заједнице на територији града Крушевца, у складу са чланом 2. тачка 8. Закона;

- Код месних заједница планирати расходе и издатке у зависности од врсте трошка на класи 4 и 5, а не треба планирати средства за спортске организације или културне манифестације. Такође, не треба планирати средства за капитално одржавање домова културе и средства за поправку атарских путева;

- Накнаду за боловање преко 30 дана (економска класификација 771), не треба планирати, већ се при књижењу врши сторнирање, осим Меморандумске ставке за рефундацију расхода из претходне године на економској класификацији 772;

- Накнаду плате за време породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе на основу података о висини основице на коју су плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде, односно плате а који су евидентирани у централном регистру обавезног социјалног осигурања. Министарство надлежно за социјална питања, из средстава обезбеђених у буџету Републике Србије, врши исплату месечних износа накнаде зараде, односно накнаде плате, без пореза и

доприноса, на текући рачун корисника, а износ припадајућих пореза и доприноса на рачун обједињене наплате. Из тих разлога ове расходе није потребно планирати;

- Буџетски корисници обавезе треба да преузимају на основу писаног уговора или другог правног акта, а до висине одобрених апропријација;
- Буџетски корисници при изради финансијског плана морају да испоштују све класификације (економска, организациона, функционална, програмска, према изворима финансирања).

Индиректни буџетски корисници: Историјски архив, Крушевачко позориште, Културни центар, Народна библиотека, Народни музеј, Установа Спортски центар, Центар за стручно усавршавање, Центар за особе са инвалидитетом, ПУ „Ната Велковић“ и Туристичка организација града Крушевца, Предлоге финансијских планова предају на писарницу Градске управе са назнаком „За Службу буџета“.

Месне заједнице као индиректни корисници, Предлоге финансијских планова предају на писарницу Градске управе са назнаком „За Службу месних заједница“.

Индиректни републички корисници: основне и средње школе и Центар за социјални рад, Предлоге финансијских планова предају на писарницу Градске управе са назнаком „За Одељење за друштвене делатности“.

Прикупљене и обрађене Предлоге финансијских планова, Одељење за друштвене делатности, Служба месних заједница, Служба за финансије и Одељење за инвестиције, привреду и заштиту животне средине достављају Служби буџета најкасније до **15. септембра 2023. године**.

Предлог финансијског плана за 2024. годину састоји се од:

- Захтева за текуће расходе и капиталне издатке (Образац Финансијски план)
- Захтева за додатна средства (Образац Финансијски план)
- Прилога 1 – Преглед броја запослених и средстава за плате за 2024. годину (са припадајућим табелама)
- Писана образложења за сваки захтев појединачно, која садрже образложење за сваку врсту расхода, правни основ, извор финансирања и попуњене циљеве и индикаторе
- Образац за полугодишњи извештај о учинку програма за 2023. годину.

Писано образложење садржи и податке о организационој структури, активностима и услугама и броју запослених у директним и индиректним корисницима буџетских средстава, броју корисника и висини одређених права (на пример: број ученика којима се плаћа превоз и просечан износ превозне карте, број корисника социјалне помоћи и како се она извршава, број ангажованих лица путем уговора о делу и разлоге њиховог ангажовања и др.), који се могу финансирати из предложеног обима средстава за 2024. годину.

Буџетски корисник доставља Предлог финансијског плана за 2024. годину у форми која подразумева насловну страну са називом и адресом буџетског корисника и податке у прописаним табелама и на начин како је то утврђено овим упутством.

5. Смернице за припрему средњорочних планова буџетских корисника

Одељење за инвестиције, привреду и заштиту животне средине буџетским корисницима доставља упутство за израду средњорочних приоритета капиталних улагања.

Буџетски корисници достављају своје средњорочне приоритете капиталних улагања Одељењу за инвестиције, привреду и заштиту животне средине у складу са примљеним упутством.

Сви буџетски корисници су у обавези да одреде приоритете из своје надлежности.

Средњорочни приоритети града Крушевца укључују се у Програм развоја града Крушевца.

6. Поступак и динамика припреме буџета града Крушевца и Предлога финансијских планова буџетских корисника

Поступак припреме и доношења Одлуке о буџету града Крушевца започиње објављивањем, односно достављањем овог Упутства директним и индиректним корисницима буџета и даље се одвија у складу са чланом 31. Закона и буџетским календаром који је наведен у уводном делу овог Упутства.

Крајњи рок за достављање Предлога финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије је **15. септембар 2023. године**.

7. Начин на који ће се у образложењу исказати родна анализа буџета града Крушевца

Чланом 16(s7) Закона, одредбе које се односе на родно одговорно буџетирање примењиваће се на буџетске кориснике у складу са годишњим планом поступног увођења родно одговорног буџетирања, а у целини до доношења буџета за 2024. годину. У складу са тим, сви буџетски корисници треба да у поступку израде програмског буџета кроз програме, програмске активности и пројекте, у оквиру својих надлежности, а у сарадњи са Радном групом за родно буџетирање града, формулишу најмање један родно одговоран циљ и одговарајуће индикаторе, који адекватно мере допринос циља унапређењу равноправности између жена и мушкараца, тако да сви индикатори који се односе на лица буду разврстани по полу.

Радна група за родно буџетирање града Крушевца сарађивала је са организацијом UN WOMEN. По упутству координатора ове организације Вишње Баћановић, град Крушевац није донео годишњи план поступног увођења родно одговорног буџетирања за 2024. годину из горе наведених разлога. Закон каже да од 2024. године сви буџетски корисници морају бити обухваћени родном анализом. Буџетски корисници би требало из године у годину да стално повећавају број програма, програмских активности и циљева, али и да их продубљују, односно редефинишу на основу резултата.

8. Начин на који ће се исказати програмске информације буџета града Крушевца

Чланом 28. Закона прописано је да Образложење буџета садржи, поред образложења општег дела, и програмске информације. Програмске информације садрже описе програма, програмских активности и пројеката корисника буџетских средстава, циљеве који се желе постићи у средњерочном периоду спровођењем програма, програмских активности и пројеката, као и показатеље учинка за праћење постизања наведених циљева.

9. Напомене у вези са попуњавањем образаца

Све табеле морају се доставити у штампаном облику. Штампане табеле морају имати печат и потпис функционера директног корисника буџетских средстава, односно директора установе.

Приликом попуњавања табеле „Финансијски план“ треба водити рачуна о следећем:

- У табелама се попуњавају само сива поља. Такође, не попуњавају се ни колоне „Укупно“ нити ред „Укупно“, обзиром да су у ове колоне већ унете функције за збирове;
- При уношењу износа наводе се само цели динарски износи, без износа пара;
- Не уносе се зарези, односно тачке за одвајање хиљада, обзиром да су поља форматирана тако да се ови сепаратори аутоматски додељују по уношењу цифре;
- Приликом уношења цифара, треба користити број „0“ (нула) са нумеричке тастатуре, а не слово „О“ (у том случају рачунар приликом учитавања података не препознаје унос као број);
- Ако корисник има више програма, за сваки програм отворити посебан документ. У оквиру истог програма додавати листове за нове програмске активности и пројекте.

Приликом попуњавања Прилога 1 - Преглед броја запослених и средстава за плате за 2024. годину треба се држати следећих упутстава:

- Табела 1 је табела са податком о броју запослених у 2023. години и планираним бројем запослених у 2024. години, по корисницима буџета локалне власти, на економским класификацијама 411 и 412, по изворима финансирања.

Табела Т1 се аутоматски попуњава подацима из табела Т1.1, Т1.2 и Т1.3 које је потребно попунити.

- Т1 - Укупан број запослених чије се плате финансирају из свих извора на економским класификацијама 411 и 412;
- Т1.1 - Број запослених чије се плате финансирају из извора 01 на економским класификацијама 411 и 412;
- Т1.2 - Број запослених чије се плате финансирају из извора 04 на економским класификацијама 411 и 412;
- Т1.3 - Број запослених чије се плате финансирају из извора 05-08 на економским класификацијама 411 и 412.

Табеле Т1.1, Т1.2 и Т1.3 попуњавају се тако што се попуњавају колоне "број запослених на неодређено време" и "број запослених на одређено време" по корисницима и то само у редовима са празним ћелијама. Осенчене ћелије се не попуњавају.

- Табела 2 је табела у којој је неопходно попунити, упоредо по корисницима буџета локалне власти, на економским класификацијама 411 и 412, по изворима, следеће:

- маса средства за плате исплаћена за период I-X у 2023. години и планирана пројекција за период XI-XII у 2023. години у складу са одредбама члана 44. Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину,

- маса средства за плате исплаћена за септембар 2023. године на економским класификацијама 411 и 412 и

- планирана средства за плате за 2024. годину.

Приликом попуњавања Табеле 2 попуњавају се само колоне са масом средстава за плате по корисницима и изворима, тако што се уноси износ масе средстава само у редовима са празним ћелијама, а осенчене ћелије се не попуњавају. Колоне са бројем запослених се аутоматски попуњавају подацима из табеле Т1.

- Табела 3 је табела са бројем запослених чије се плате исплаћују из буџета са осталих економских класификација.

- Табела 4 представља приказ планираних и исплаћених средстава у 2023. години и планираних средстава у 2024. години на економској класификацији 416, као и пратећи број запослених по овом основу. Напомињемо да се у овој табели приказују планирана/исплаћена средства за јубиларне награде и/или по другом основу, при чему је потребно у табели нагласити који је основ у питању (награде и сл.).

- Табела 5 односи се на преглед броја запослених и средства за плате у 2024. години по звањима и занимањима у органима јединица локалне власти, а у којој је потребно унети коефицијенте, додатке за минули рад, додатке за прековремени рад и приправност и број запослених у органима и организацијама локалне власти.

- Табела 6 односи се на преглед исплаћених средстава на економским класификацијама 413-416 у 2023. години, као и планираним средствима у 2024. години.

Штампани формат табела Прилога 1- Преглед броја запослених и средстава за плате, треба да има печат и потпис одговорног лица као и број телефона.

НАЧЕЛНИК ГРАДСКЕ УПРАВЕ
Весна Анђелић

